

Eiendomsret, der tilkommer den Paagjældende; thi selv om vi ville sige, at der nu skal afgives en Dvotapart, for dermed at hjælpe de Bondefamilier, der ere i Stedet, til enten at blive ved Stedet eller til at faae Erstatning for, at de blive drevne ud af Stedet, saa at de dermed kunne hjælpe sig frem igjen, saa kan denne ikke anvendes; i det Dieblif der ingen Paagjældende er. Det vilde være en ganske forunderlig Ting at bestemme, at Jorddrotten i saa Tilfælde alligevel skulde indbetale den samme Dvotapart til Statskassen, som da skulde gjøre Anvendelse deraf paa en eller anden Maade. Forskættelsen af denne Paragraph slutter sig til Endringsforslagene under Nr. 31 og 34, men det Hele er affattet saa uheldigt, at det vistnok vanskeligt i dette Dieblif kan komme til Afstemning, hvis ikke Endringsforslagene under Nr. 31 og 34 blive vedtagne; thi dersom dette skeer, vil Endringsforlaget under Nr. 46 komme til Afstemning, og jeg skal da rette den Feil, der er i Forslaget, ved at dele det i flere Afdelinger; saa at der kommer til at staae: „Har den sidste Bruger ikke efterladt sig Børn, Svigerbørn, Sted- eller Pleiebørn, tilfalder hele Auktionsbeløbet for Gaarden Jorddrotten, naar han ikke selv kjøber Gaarden, i hvilket Tilfælde han indbetaler den paabudne Dvotapart til Statskassen“; derefter skulde da begynde et nyt Punktum, saalydende: „Den hele Dvotapart anvendes da osv.“. Derved vilde den Feil i Forslaget være rettet, at det ved en urigtig Ordforining endog er kommet til at sige det Modsatte af, hvad det skulde. Underendringsforlaget Nr. 47 a, som slutter sig til Nr. 47 b af Udvalget, udtrykker kun den samme Tanke overført paa det af hele det øvrige Udvalg stillede Endringsforslag, hvor der er givet en Bestemmelse om, hvorledes der skal forholdes med den Dvotapart, der bliver at indbetale til Statskassen, naar der ingen Børn er paa Stedet; den har som sagt for mig noget i den Grad Afreneligt med ethvert Billighedshensyn, at jeg ikke vil kunne bekvemme mig til at give min Stemme til en saadan Foranstaltning. — De Endringsforslag, der ere blevne motiverede af den meget ærede Ordfører, og som jeg har tiltraadt, behøver jeg

vistnok ikke at omtale, og dersom der skulde blive Anledning til en Discussion om eller en Smødegaaen af noget af de andre stillede Endringsforslag, skal jeg tillade mig senere at tage Ordet igjen.

Scavenius: Jeg troer, at jeg ved denne Sags første Behandling har udtalt mig endog særdeles imødekommende ligeoverfor Bestræbelser, der gaae ud paa at bringe Fæstegods over i Selvei, selv om dette skal skee ved en Tvangslov; men jeg tillod mig tillige dengang kortelig at nævne de Betingelser, uden hvilke jeg for mit Vedkommende ikke var istand til at gaae ind paa en Lov som den, der her foreligger. Jeg skal nu atter præcisere disse Betingelser lidt nærmere. Jeg kommer vel her ved omtrent til at udtale det Samme, som De have hørt af de 2 sidste ærede Talere (Hall og Holstein), men jeg troer dog for mit personlige Vedkommende at maatte udtale, hvad jeg nu vil. Godseierne have bestandig hævdet den Sætning, at de ere udelukkende Eiere af Fæstejorden, og at Fæsterne ingensomhelst Medieidomsret have. Det glæder mig at kunne udtale, at Udvalget ved sin Endring i Lovforslagets § 7 har anerkjendt denne Anskuelses Rigtighed; kun forekommer det mig, at det ærede Fleertal ikke har været aldeles consequent og ikke tilstrækkelig har seet, hvad Folgen af denne Auerkjendelse maa være. Thi falder Paastanden om Fæsternes Medieidomsret, saa gives der intet andet Grundlag for en Lov som den her foreliggende end Grundlovens § 82, og hvad fordrer da Grundlovens § 82, for at Rogen kan berøves sin lovlige Eiendom? For det Første, at Almeenvellet skal kræve det, for det Andet, at Eieren skal have fuldstændig Erstatning. Hvad den første Betingelse angaaer, da er jeg enig i de Grundprinciper, der ligge til Grund for Lovforlaget. Jeg veed meget vel Alt, hvad der kan siges mod, at det er fuldstændig Sandhed, at Almeenvellet kræver Fæstevæsenets Afløsning ved en Tvangslov, men jeg troer dog, at Forholdet er saa, at det kan siges at være i Almeenvellets Interesse, at Fæstevæsenet afløses snart paa en saadan Maade, at begge Parter kunne føle sig nogenlunde tilfredsstillede ved Afløsningen.